N°. 77. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 27 Junij.

GOES BOEKHANDEL

Editie van vrijdag avond 8 ure.

AANBESTEDING.

Op zaturdag, den 27 junij 1863, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat, in het IIe district, aan het lokaal van het provinciaal bestuur, te Middelburg, worden aanbesteed:

Het maken van buitengewone verdedigingswerken aan de oevers van de Calamiteuse polders Borsselen, Hoedekenskerke, Willem Anna, Waarden, Wilhelmina, Oostbeveland, Stavenisse, Scherpenisse, Borrendamme, Flaauwers, Bruinisse, Nieuw-Noordbeveland, Anna, Oud en Jong Breskens, Hoofdplaat, Margaretha, Klein-Huissens, Eendragt en Walsoorden, en zulks in 22 perceelen van aanbesteding.

Deze aanbestedingen zullen geschieden bij inschrijving en opbod, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende van den 9en tot den 4en dag vóór de besteding, met uitzondering van den zondag, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat jhr. Ortt, te Middelburg, voor de werken in het algemeen, alsmede bij de ingenieurs te Goes, te Zierikzee, te Breskens en te Neuzen voor de werken tot elks arrondissement behoorende,

's Gravenhage, 4 junij 1863.

Van wege den minister,
De secretaris-generaal,
J. SCHRöDER.

NB. De gegadigden worden verzocht overeenkomstig de voorwaarden volledige biljetten in te leveren, aanduidende de namen en voornamen (voluit), het beroep en de woonplaatsen van hen en van hunne borgen, het nummer van het perceel en de som in cijfers en in schrijfletters.

Gedrukte biljetten zijn te bekomen bij den drukker van het gewestelijk bestuur U. F. Auer.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland,

Maakt bekend, dat de zomervergadering der staten van dit gewest zal geopend worden op dingsdag den 7 julij aanstaande, des avonds ten half acht ure, in de daarvoor bestemde zaal in de Abdij te Middelburg, en dat de toegang tot die zaal voor het publiek zal zijn door de deur, ter zijde van het gebouw der Concertzaal op de Groenmarkt aldaar.

Middelburg, den 24 junij 1863.

De commissaris des konings voornoemd,
R. W. VAN LIJNDEN.

BINNENLAND.

Middelburg 26 junij.

Het wetsontwerp tot goedkeuring van eenige artikelen der koncessie tot het aanleggen van een spoorweg van Samarang over Soerakarta naar Djokdjokarta is in de zitting van de tweede kamer van gisteren aangenomen met 54 tegen 13 stemmen, nadat dien dag en de beide vorige dagen daarover nog door vele leden en den minister van koloniën breedvoerig was gesproken. *Plaatsgebrek verhindert ons de diskussiën in de laatste dagen gevoerd thans mede te deelen, doch welligt keeren wij later daartoe terug.* Thans zijn de beraadslagingen aangevangen over het wetsontwerp tot goedkeuring van verschillende bepalingen van een Nederlandsch-Belgisch verdrag tot afkoop van den Scheldetol en tot vermindering van loodsgelden op de Wester-Schelde.

De eerste kamer heeft gisteren het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk VI (marine) der staatsbegrooting voor 1863, met een som van f 1,523,000 (pantsering), goedgekeurd.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Zeeland, kommandant de kapitein ter zee G. Fabius, wordt tegen half augustus te Vlissingen verwacht.

Dingsdag ll. heeft de inwijing plaats gehad van den spoorweg tusschen Brugge en Eecloo. Eene groote menigte woonde de feestelijkheid bij, vol blijdschap over deze omstandigheid, waardoor levendigheid en voorspoed aan die streken verzekerd worden.

Op de dezer dagen te Goes gehouden algemeene vergadering der maatschappij Tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland is op voorstel van het hoofdbestuur besloten om een adres aan Z. M. den koning te rigten, ten einde vrijdom van zegel en registratie-regten te verkrijgen bij afkoop van tienden of konversie van tienden in grondrenten. *Dit adres is van den volgenden inhoud:*

„Geeft met den meest verschuldigden eerbied te kennen de maatschappij Tot bevordering van landbouw en veeteelt in Zeeland; dat de maatschappij niet zonder leedwezen de pogingen heeft zien mislukken die er aangewend zijn om de afkoopbaarstelling der tienden te bewerkstelligen;

„dat de maatschappij meer dan ooit doordrongen is van het belang dat de landbouw heeft bij eene spoedige afkooping of konversie der tienden in grondrenten;

„dat de maatschappij dan ook te rade geworden is, om te zoeken naar de middelen waardoor de vrijwillige afkooping of konversie der tienden in grondrenten gemakkelijker of liever mogelijk zou kunnen gemaakt worden;

„dat als beste middel daartoe aan de maatschappij is voorgekomen eene kwijtschelding van de regten van zegel, registratie en overschrijving zoowel voor de akte waaruit de afkoop of konversie in grondrenten blijkt als voor alle daartoe betrekkelijke akten, waaronder bepaaldelijk te begrijpen de akten of vonnissen vereischt tot de verkrijging van de geregtelijke of administratieve magtiging om de overeenkomst van afkoop of konversie aan te gaan;

„dat toch een afkoop of konversie in grondrenten in den tegenwoordigen stand der zaak alhier ondoenlijk is, omdat — al zijn zoowel de tiendheffer als de tiendpligtige overeengekomen omtrent eene billijke afkoopsom — geene der beide partijen de kosten van zegel, registratie, overschrijving enz. (die minstens op ruim 6¼ pct. kunnen geschat worden) geheel of voor de helft kan dragen, omdat de tiendheffer in dit geval te weinig of de tiendpligtige te veel betalen moet, dat in de verschillende wetsontwerpen tot afkoopbaarstelling van de tienden het beginsel reeds nedergelegd is om ter zake van den afkoop geene regten van zegel, registratie of overschrijving te heffen, dat bij art. 29 der wet van 31 mei 1824 (Staatsblad no. 36), 9 der wet van 8 januarij 1824 (Staatsblad no. 1) en 44 der wet van 3 oktober 1843 (Staatsblad no. 47) aan uwe majesteit het regt is voorbehouden om in het algemeen belang kwijtschelding te verleenen van de regten van registratie, overschrijving en zegel;

„dat het der maatschappij voorkomt geen betoog te behoeven dat eene kwijtschelding als de bedoelde in het algemeen belang is, en dat de maatschappij eindelijk zoo zeer overtuigd is dat uwe majesteit in haar geheele volk en niet het minst in den nijveren landbouwerstand het grootste belang stelt, dat de maatschappij, die er ook op uit is die belangen te bevorderen, en die het geluk heeft uwe majesteit tot beschermer te hebben, zich gerustelijk tot uwe majesteit durft wenden, met het eerbiedig en dringend verzoek dat het uwe majesteit moge behagen „vrijstelling te verleenen van de regten van zegel, registratie en overschrijving zoowel voor de akten waaruit van afkoop of konversie van tienden in grondrenten blijkt, als voor alle daartoe betrekkelijke akten, waaronder bepaaldelijk te begrijpen de akten of vonnissen vereischt tot de verkrijging van de geregtelijke of administratieve magtiging om de overeenkomst van afkoop of konversie aan te gaan." "

---

* Men schrijft ons uit het Noorden des rijks:

„Zal land goedkooper of duurder worden?

„Niemand weet dit met zekerheid te bepalen, omdat er onvoorziene oorzaken kunnen zijn die invloed uitoefenen op den prijs, bij voorbeeld oorlog, veeziekte enz., maar de vraag is gedaan in de onderstelling dat de toestand ongeveer de zelfde blijft, en wel in den gemeenteraad van Groningen.

„Een der leden meende dat de waarde van het land, zelfs over een ruim tijdperk, toenemende is, en dat dit nog meer het geval zal worden bij grooter vertier, dat te wachten is van de spoorwegen.

„Een ander lid was niet van het zelfde gevoelen. Hij berekende dat eene strook ingedijkt land, met de indijkingskosten en het bouwen van behuizingen, zou te staan komen op ongeveer f 57,000. Tegen deze prijzen kan, zijns inziens, de landman geen genoegzame rente maken. Wat het meerder vertier door spoorwegen betreft, daar tegenover stelde hij toeneming van aanvoer van produkten, ook van granen. 't Was althans zeker, dat er in de laatste jaren veel minder cirkulatie in de prijzen was opgemerkt.

„Het is eene belangrijke kwestie voor landeigenaars en huurders die ernstige overweging verdient, trouwens er zijn in Groningen, en welligt ook elders, jonge landbouwers die, ofschoon gehuwd, geene geschikte gelegenheid vinden om eene boerenplaats te huren."

De Nieuwe courant van den Helder deelt mede dat, zoo elders geklaagd wordt over den tragen voortgang bij den aanleg der staatsspoorwegen, de werkzaamheden bij die gemeente met groote snelheid vorderen. Verleden jaar is het nieuw gegraven bassin reeds voltooid geworden en met den uitgegraven grond het geheele uitgestrekte terrein binnen de vestingwallen op de verlangde hoogte gebragt. Reeds zeer vroeg in het voorjaar dezes jaars is men aangevangen met den bouw van het stations- en verdere gebouwen en met de kolossale *draaischijf*. Thans is men reeds bezig het stationsgebouw onder den kap te brengen; ook de draaischijf is bijna afgewerkt en aan de verdere gebouwen wordt ijverig voortgewerkt.

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Op verzoek eervol ontslag uit de militaire dienst verleend aan den officier van gezondheid 2e klasse van het 2e regement infanterie M. van Lissa.

BELASTINGEN ENZ. Benoemd tot ontvanger der direkte belastingen en akcijnsen te St. Maartensdijk c. a. de heer D. Toe Water, thans te 't Zandt.

HOOGESCHOLEN. Benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de wis- en natuurkundige fakulteit aan de hoogeschool te Leiden de heer D. Bierens de Haan, dokter in de wis- en natuurkunde.

Regtszaken.

In de zitting van het provinciaal geregtshof in Zeeland van eergisteren is de behandeling der zaak van mr. van Baerle voortgezet. Na het voorlezen van de verklaringen eener niet verschenen getuige, alsmede van verschillende arresten ten laste van den beklaagde ter zake van beleediging, heeft de voorzitter den beklaagde de bezwaren voorgehouden. Deze ontkent in het algemeen dat hij zijne moeder heeft mishandeld. Alleen heeft hij haar vrees aangejaagd door het maken van beweging met sommige voorwerpen om haar daardoor in bedwang te houden, en altijd heeft hij daarbij de grootste liefde en zorg aan den dag gelegd. De verschillende bijzonderheden zijn echter nader in zijn pleidooi gereleveerd, waarom wij de verdere vermelding daarvan hier achterwege laten.

Het woord aan het openbaar ministerie verleend zijnde, begint de prokureur generaal mr. M. Verbrugge met de verklaring dat hij niet dan met schroom dat woord aanvaardt. Hij ontkent niet dat hij in de beide vorige zittingen over de handelingen van den beklaagde zeer ontstemd is geweest, doch hij geeft de verzekering zorg te zullen dragen dat daarvan bij het adstrueëren van zijn rekwisitoir geen spoor zigtbaar zij en dat het ook geen invloed op de beoordeeling der feiten zal uitoefenen. Hij zou echter aan de waarheid te kort doen zoo hij niet overeenkomstig eed en pligt in het midden bragt wat tot staving der feiten strekken kan. Kan men een gevoel van verontwaardiging niet van zich weren als men hoort dat kinderen hunne ouders slecht bejegenen, toch moet men zich bij de beoordeeling der feiten hiertegen verzetten. Het is echter te erger wanneer dergelijke handelingen hebben plaats gehad jegens krankzinnigen, die buiten staat zijn zich te verweren en bescherming in te roepen. De ondervinding heeft geleerd dat personen, die zich met het bewaken van en het toezigt over krankzinnigen belasten, zich aan vele misbruiken schuldig maken, zoo dat de wetgever bij de wet van 29 mei 1841, no. 20, alle bevoegdheid heeft toegekend om ongelukkige krankzinnigen zoo veel mogelijk in hun persoon en hunne vrijheid te beveiligen en, zoo noodig kosteloos, hunne beterschap te beproeven. Die wet is dus het middel om aan iedereen alle mogelijke middelen tot herstel zijner krankzinnige bloedverwanten te verschaffen, en wie nu, volgens sprekers zienswijze, van dat middel geen gebruik maakt en de hem aangeboden hand afwijst, zal het later zich zelven te wijten hebben als de door hem verpleegde personen zedelijk en ligchamelijk verloren gaan en hij zelf voor zijne handelingen ter verantwoording geroepen wordt.

Deze beklaagde heeft de zware taak op zich genomen om zijne 72jarige krankzinnige moeder, die ongeneeslijk is verklaard, toch zelf te verplegen. Nu is de vraag: op welke wijze heeft de beklaagde zich van die vrijwillige taak gekweten? Op aanraden van wijlen dr. Brouwer Starck, die verandering van lucht en omgeving voor de lijderes wenschelijk achtte, is hij met zijne moeder en zuster in junij 1861 uit 's Hage naar Breda vertrokken. Met hare huisgenooten hield de moeder in de woonkamer haar verblijf, terwijl haar in eene bedstede of alcove eene slaapplaats werd bereid, welke bedstede destijds echter in anderen toestand was dan waarin zij later is gevonden. Het algemeen gerucht verspreidde zich al spoedig dat de krankzinnige niet goed werd behandeld; dat gerucht had een onderzoek ten gevolge en van daar regtsingang, veroordeeling, hooger beroep, ontslag van regtsvervolging, kassatie en de tegenwoordige behandeling, waarbij alsnu op nieuw een onderzoek moet plaats hebben. Zijnerzijds heeft spreker verschillende getuigen gedagvaard en op verzoek van den beklaagde, heeft de president volgens zijne bevoegdheid ook verlof verleend tot het dagvaarden van getuigen ten voordeele van den beklaagde, omdat men niet wilde dat de beklaagde, bij beperkte middelen, door de vele kosten daaraan verbonden in zijne ruime verdediging zou kunnen worden belemmerd. Deze gelegenheid tot ruime verdediging wil spreker konstateren,

hoewel het zal moeten blijken of door die reeks van getuigen werkelijk wel zoo veel tot verdediging is bijgebragt als de beklaagde zich had voorgesteld.

Den beklaagde is ten laste gelegd het slaan zijner moeder met een kleerklopper, natte doeken enz., het doen dragen van een trens of stang van een paard, het vastbinden met touwen en een ijzeren ketting, het doen aantrekken van een kleed als dwangbuis en het bij de haren trekken. Nu gaat de prokureur-generaal na wat hiervan is bewezen, hetgeen wij hier in het kort laten volgen. Uit de verklaringen der vier dienstboden, die tusschen 20 junij 1861 en 12 september 1862 ten huize van den beklaagde hebben gewoond, is gebleken dat de beklaagde in dat tijdvak zijne moeder moedwillig, zonder noodzaak heeft mishandeld. Het slaan met kleerkloppers is bevestigd door drie, het bedreigen en beweging maken voor het aangezigt der moeder door twee, het slaan met een doek en het bedreigen met water, mede door twee getuigen, en het aanleggen van een paardenstang door eene getuige. Van het leggen aan een ketting, van de touwen en het dwangbuis is gesproken door vier en van het dreigen met een en ander door verschillende getuigen. Al deze feiten zijn onder eede medegedeeld en er bestaan geen redenen om die verklaringen als verzonnen aan te nemen. Wel heeft de beklaagde gezegd dat een der getuigen, die herhaaldelijk als dienstmeid ten zijnen huize heeft gewoond, slecht van gedrag is en geen geloof verdient, doch de voogd van dat meisje heeft verklaard dat, hoewel zij eenigzins los van zeden is, hij haar nimmer op een leugen heeft betrapt. Die getuige heeft reeds voor drie verschillende regtskollegiën de zelfde verklaringen afgelegd op de haar voorgestelde vragen, zoo dat haar geen geloof kan worden geweigerd. Een onzedelijk persoon is ook niet altijd een leugenaar; spreker zou integendeel kunnen bewijzen dat velen die niet onzedelijk zijn er geen bezwaar in zien om te liegen. Men heeft die getuige zelfs niet van laster kunnen verdenken, doch wel getracht hare getuigenis onschadelijk te maken en tot dat einde haar en anderen vergeefs verklaringen willen doen teekenen. Bij erkenning van eene handteekening op een schriftelijke verklaring heeft een getuige ook gezegd dat eene andere hem door het hof voorgelegde handteekening niet de zijne is; den indruk van de wijze waarop men getracht heeft de verklaringen van die eerste getuige te ontzenuwen, laat de prokureur generaal aan het hof over. Ook de waarheid van andere getuigen-verklaringen heeft men willen loochenen. Wanneer de verschillende voorwerpen niet als overtuigingsstukken aanwezig waren, dan zou men kunnen zeggen: die verklaringen bestaan alleen uit woorden; doch onderscheidene getuigen hebben die voorwerpen in de woning des beklaagden gezien en verklaard dat de krankzinnige op het zien daarvan ophield met brullen en stil zweeg. Waarom zweeg zij? omdat zij de kracht er van had ondervonden. Denken kon zij niet maar het gevoel trad voor het denkvermogen hier in de plaats: ware zij niet geslagen dan zou ook het dreigen niet hebben gebaat.

Betreffende den toestand waarin de lijderes op 12 september 1862 gevonden is, verwijst de prokureur-generaal naar het proces-verbaal en de verklaringen van de meest geloofwaardige personen wier bevinding daarin is nedergelegd. Bij het onderzoek was de beklaagde afwezig, doch de achterkamer was afgesloten en ontoegankelijk; men heeft die moeten openbreken; de zuster van den beklaagde maakte groot misbaar en moest onder de hoede van de maréchaussée worden gesteld; de bedstede waarin de zieke lag was ook gesloten met een schuif van buiten: spreker laat in het midden of eene dergelijke van de lucht afgesloten slaapplaats ook zelfs voor gezonden voldoende kan genoemd worden. In die bedstede hoorde men niets dan gebrul en bij het openen hoorden alle tegenwoordigen den uitroep: „Karel, doe digt, ik zal stil zijn." Hiermede wordt de voorgewende liefderijke behandeling van den beklaagde onwaar gemaakt. De bedstede was ook anders dan vroeger: nu waren er houten paneelen van twee duim dikte binnenzijds aangebragt met eene andere sluiting en buitenzijds een knip er op. Hieruit blijkt dat de beklaagde achtereenvolgens is genoodzaakt, ten gevolge van den verergerden toestand der lijderes, de sluiting te verzwaren, en die toestand was dus in september 1862 erger dan in junij 1861. De krankzinnige was bij het onderzoek naakt en leed bovendien aan twee zware ligchaamsgebreken, welke men bij behoorlijke verpleging had kunnen lenigen en wegnemen. Volgens den geneeskundige uit 's Bosch heeft die ligchamelijke toestand noodwendig het zielelijden moeten vermeerderen. Thans zijn die gebreken door de tegenwoordige verpleging reeds grootendeels verminderd.

De liefderijke bejegening bestrijdt spreker voorts met de opmerking dat de krankzinnige evenmin behoorlijk gekleed als gereinigd werd. Wel is waar is er gesproken van een muts en jakje en heeft een getuige durven verklaren de krankzinnige met een muts, jak, rok, kousen en schoenen te hebben gezien, doch die man zal waarschijnlijk daarop niet hebben gelet, — al de andere getuigen verklaren toch de krankzinnige nooit anders dan in een hemd en ééne zelfs haar geheel naakt gezien te hebben. Die vrouw, alleen gekleed met een hemd en omslagdoek en vastgebonden, was niet het toonbeeld eener liefderijke behandeling; het geregtelijk onderzoek heeft aangetoond dat zij integendeel in den volsten zin des woords mishandeld werd. Er zijn slagen toegebragt: zoo de verklaringen van verschillende getuigen hieromtrent niet werden aangenomen dan zou het openbaar ministerie moeten wanhopen ooit getuigen te zullen vinden die onder eede de waarheid spreken zouden.

De verschillende geschreven verklaringen, welke overvloeijen van lof en bewondering over de liefderijke behandeling door den beklaagde, hebben in het oog van den prokureur-generaal slechts geringe, of geene waarde. Die stukken werden door den beklaagde zelven geschreven: hij verkondigde dus eigen lof, waartoe hij trouwens geregtigd was, maar de getuigen welke stukken geteekend hebben verklaren bepaald òf dat zij geteekend hebben zonder te weten wat zij teekenden, òf dat zij het deden omdat anderen het ook hadden gedaan: één getuige heeft zelfs geteekend om van de laatige aanzoeken van den beklaagde ontslagen te zijn en sommigen herkennen niet eens hunne handteekening.

Als de lijderes in tegenwoordigheid van vreemden stil was, zoo veel te meer zag zij er tegen op met den beklaagde alleen te zijn: dit put spreker uit de verklaring van den geneeskundige uit 's Hertogenbosch, dat de krankzinnige in het gesticht reeds bedaard was, doch bij het bezoek harer kinderer tot razernij verviel en na hun vertrek weer stil werd. Zij werd in aller treurigsten toestand naar het gesticht overgebragt, doch volgens de verklaringen der geestelijke zusters is zij thans aanmerkelijk rustiger. Dit wordt bevestigd uit het rapport van den officier, die volgens de voorschriften van art. 9 der wet van 29 mei 1841 voor de krankzinnigen, waarbij op onbepaalde tijdstippen het bezoeken en zich vergewissen van den toestand der krankzinnigen in de gestichten verpligtend wordt gemaakt, als zijne bevinding heeft verklaard dat de toestand der lijderes veel is verbeterd en zij behoorlijk gekleed zat te breijen; ook het ligchamelijk gebrek was veel verbeterd, ten gevolge der goede behandeling. Volgens de geestelijke zusters is thans ook de tegenzin voor reiniging en voedsel voorbij.

Verder toont spreker de overeenkomst der getuigen op verschillende punten aan, en komt daarbij tot de slotsom dat ze allen daarin één zijn, dat de moeder is geslagen buiten noodzaak. Hij betoogt verder dat de plaats gehad hebbende handelingen door de wet worden gewraakt en gestraft.

Ten slotte verklaart de prokureur generaal dat het hard is, vooral voor hem die zeven jaar de eer had advokaat te zijn, te moeten zien dat iemand als de beklaagde voor zulk een feit teregt staat en daarbij verschillende andere gewijsden tegen zich heeft welke hem niet tot eer verstrekken. Ten opzigte van dezen moeten die feiten anders worden beoordeeld dan bij een ander die de wet voor verpleging van krankzinnigen van 1841 niet kent. Eene getuige, die zelve haar krankzinnigen vader heeft verpleegd, heeft verklaard nooit aan eenige mishandeling te hebben gedacht; te meer is het te betreuren dat een persoon van dien stand en die opvoeding als de beklaagde, die daarenboven de wetenschap der wet heeft, zich heeft schuldig gemaakt aan zulk een feit, hetwelk daarom dubbel strafbaar is. Uit dien hoofde sluit de prokureur-generaal zich aan bij het gevoelen van zijn ambtgenoot uit Noord-Brabant, dat de straf door de regtbank te Breda opgelegd buiten verhouding is tot het misdrijf, uithoofde der langdurigheid van het feit, de wijze waarop, de omstandigheden waaronder en de persoon door wien het is gepleegd. Onder die omstandigheden verzoekt hij dat het hof het feit als bewezen aanneme, de schuld van den beklaagde aan het misdrijf, voorzien bij art. 311 van het wetboek van strafregt, erkenne en toewijze zijn rekwisitoir: dat het hooger beroep ontvankelijk moge worden verklaard en het vonnis van den eersten regter bevestigd, voor zoo ver de feiten teregt als bewezen en de schuld van den beklaagde, nu appellant, op wettige wijze is aangenomen, met wijziging der straf als buiten verhouding tot het gepleegde feit en veroordeeling van den appellant tot eene eenzame opsluiting van ten langste één jaar, eene geldboete van hoogstens f 100 en in de kosten, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep.

De beklaagde droeg zijne verdediging persoonlijk voor in eene pleitrede, welke ongeveer twee en een ½ uur duurde.

Hij heeft den leeftijd bereikt van 39 jaren. Middelmatig van gestalte, is zijn gelaat — met donkerbruin haar en baard van gelijke kleur omgeven — scherp geteekend ofschoon met weinig uitdrukking, terwijl een ironisch lachje voortdurend om den mond zetelt. Met den hem eigen zonderlingen oogopslag maakt dit alles den indruk, welke herinnert aan de type der bewoners van sommige gedeelten der waalsche roomsch-katholieke provinciën van België. Zijne stem is eenigzins slepend en isotoon, waardoor hij moeijelijk kan verstaan worden. Uit hij sommige min of meer hartstogtelijke ontboezemingen dan wordt zijne stem krachtiger en eenigzins hol en geaffekteerd. Zijne bewegingen en gestes, waarmede hij niet spaarzaam is, zijn overigens ongelijkmatig en onbestemd. Op de teregtzitting verscheen hij in zwaren rouw.

Uit hetgeen wij van zijn pleidooi konden verstaan deelen wij het volgende mede. Na een woord van verontschuldiging voor veroorzaakte moeite, brengt hij hulde en dank aan den president voor de ondervondene welwillendheid in het verschaffen der middelen om eenige der door hem verlangde getuigen te hooren, al is dan ook niet het verlangde zestigtal gehoord om zijne ongekende kinderliefde te bevestigen. — Zijne onzalige vervolging noemt hij ongehoord in de geschiedboeken van het regt en de vrucht van eene partijhaat welke met de barbaarschheid der middeneeuwen en der inkwisitie gelijk staat. Na te hebben medegedeeld dat hij van verschillende kongressen tot bevordering der beschaving deel uitmaakt, schildert hij Breda, de plaats zijner inwoning, als het nederlandsch Alabanda, waar gewetenloosheid haar ijzeren scepter voert. Aan de eene zijde staat de onschuldig verdrukte, aan den anderen kant jezuitisch bedrog en huichelarij. Volgens zijne meening zou men minder dergelijke vervolgingen te betreuren hebben, zoo in het hart van iederen regter de latijnsche spreuk levendig ware welke boven eene regtzaal in ons land is geplaatst, [eene spreuk die niettegenstaande hare uitgebreidheid aan het oor van den verslaggever grootendeels ontsnapte. Dit moet insgelijks gezegd worden van menig citaat uit oudere en nieuwere schrijvers, alsmede van aangehaalde voorbeelden van grieken en romeinen enz. enz.] — Zijne zaak is die eens onschuldigen en daarom hoopt hij zich voor de vierschaar dezer regters te verantwoorden even als eenmaal voor de eeuwige geregtigheid. Naar zijn wensch geve God dat de regters de lage en geheime drijfveren zijner snoode vervolgers mogen doorgronden, want met fierheid kan hij een onschuldig verleden tegenover hunne beschuldiging stellen, om zich te regtvaardigen.

Uit een aanzienlijk utrechtsch geslacht geboren, werd hij door brave ouders opgevoed. Sokrates, Demosthenes en Cicero waren de gezellen zijner jeugd, die zijn ijver tot studie aanvuurden. Hij leest dan ook eene verklaring voor door den hoogleeraar A. Nieuwenhuys, der groningsche hoogeschool, in 1849 aan hem afgegeven, dat hij zich door aanhoudende studie in de regtsgeleerdheid en ook in de letterkunde, alsmede door zijn goed gedrag de tevredenheid der leeraren verworven en met lof de akademie verlaten heeft. Eenige jaren later dreigde zijn vader het slagtoffer van onverdraagzaamheid te worden; toen heeft hij zijn vader verdedigd en te Assen dertien uren gepleit, weinig denkende dat hij dertien jaren later zelf als misdadiger voor den regter zou worden geroepen wegens mishandeling zijner dierbare moeder. Die verdediging werd hem ten kwade geduid en daarvoor werd hij onverhoeds te Groningen aangevallen en mishandeld. In 1855 had een tweede regterlijk drama plaats waarbij hij betrokken werd en waardoor de partijhaat toenam. Naauwelijks had hij dan ook zijn verblijf te 's Hage ter wille zijner moeder voor dat van Breda verwisseld toen hem eene belasting-boete van ongeveer anderhalf duizend gulden werd opgelegd en hij als een dwaas werd voorgesteld die op de domme menigte invloed uitoefende. Hij werd van de boete vrijgesproken, doch de menigte verklaarde op alle mogelijke wijzen te zullen trachten hem te verdrijven. Dat zijn de geheime drijfveren zijner vervolgers, maar hij kan, Goddank! met de fierheid der onschuld die vervolgers in de oogen zien. Daarom moeten de regters eene veroordeeling vreezen, want eens zullen de schillen hunner oogen vallen en dan zouden de liefkozingen hunner kinderen hunne smarten vergrooten.

De zwaarste beschuldiging, die van mishandeling eener brave innig geliefde moeder, is tegen hem ingebragt, maar welke getuigen brengt men bij? Dienstmeiden, die alleen werden geroepen om zijne zuster te helpen in de verzorging der krankzinnige en niet om haar te mishandelen. Gelijk mr. Verheijen bij de behandeling der zaak van den hypotheekbewaarder te Amsterdam uitriep: „De akte van beschuldiging is valsch enz.," even zoo ligt ook aan dit onregtvaardige vonnis eene akte van beschuldiging van de zelfde gehalte ten grondslag. Egoïstische bedoelingen van bloedverwanten spelen bij de aanleiding tot dit proces de hoofdrol; ten blijke daarvan legt hij brieven over, waarvan de eene betuigingen van deelneming in het lijden zijner moeder, de andere geheel het tegenovergestelde behelzen. Mede legt hij over een niet gelegaliseerd afschrift van het testament zijns vaders waarbij deze het onderhoud en de verzorging zijner innig geliefde vrouw na zijn overlijden aan zijne kinderen, mr. C. A. W. P. A. van Baerle en mejufvrouw C. J. W. van Baerle opdraagt, met verbod om ooit die verzorging aan anderen over te laten, hetgeen de kinderen hebben beloofd en op welke belofte hij vertrouwt op grond der bekende liefde voor hunne moeder. Zes weken later was zijn vader overleden en zij hebben toen hunne vrijwillige slavernij aanvaard. Op raad van dr. Brouwer Stark heeft hij zich later ter wille zijner moeder, die voor ongeneeslijk werd verklaard, met haar en zijne zuster naar Breda begeven en zich onder een nieuwe soort van heidenen verplaatst. Hij beroept zich mede op de verklaring van twee geestelijken, die niet onder het bredasche jesuïtisme hun weg volgen, waaruit blijkt dat zij op aandrang van mr. van Baerle diens moeder godsdienstigen bijstand hebben verleend en niet zonder bewondering de liefderijke en ook door de moeder erkende zorgvolle behandeling der kinderen hebben gezien.

Eene reis van vijf dagen, gepaard met ontbering, opoffering en geduld, bragt hem en zijn gezin in Breda, waar het proces geboren werd. Men hoorde verscheidene zijner voormalige dienstboden, van de slechtste uit Breda want de goede wilden niet zulk een onaangenaam leven leiden; en een van deze, die het sieraad van een bordeel zou uitmaken, is de voornaamste getuige van het openbaar ministerie. Die dienstbode heeft hij uit haar dienst wegens onzedelijkheid, ontucht en oneerlijkheid ontslagen, en daarover heeft zij zich willen wreken. Aan de hand der waarheid had men zich kunnen overtuigen van de zelfopoffering en kinderliefde jegens de ziekelijke moeder, welke hij en zijne zuster hebben verpleegd. Het openbaar ministerie kan niet aandringen op den invloed der regering op de verpleging van krankzinnigen: men heeft het regt zijne krankzinnige bloedverwanten bij zich te houden. Hij herinnert wat Huydecoper tegen de door den prokureur-generaal aangehaalde wet in het midden bragt.

Uit alle hoeken zijn de onzedelijkste dienstboden opgezocht en alle mogelijke middelen tot vervolging zijn gebezigd. De verklaringen der eerste getuige tracht hij echter te wederleggen en besluit die poging met de woorden: ziedaar de persoon, die geen leugenaarster zijn kan, op verschillende punten gelogenstraft. Wat het niet herkennen eener handteekening door een getuige betreft, merkt hij op dat die getuige bij het teekenen eener verklaring eene veranderde handteekening heeft gezet uit vrees voor zijn zoon, een met een paspoort litt. B ontslagen matroos die tot de eerste getuige, die onzedelijke dienstbode, in een zeer innige betrekking heeft gestaan. Tot bestrijding der bewering dat het zedelooze die waarheidsliefde niet buiten sluit verwijst hij het openbaar ministerie naar de lessen van Seneca. Zijn geduld, zijn onuitputtelijk geduld om zijne moeder te helpen, door drie, vier, vijf uren te besteden aan hetgeen waartoe weinige oogenblikken voldoende zouden zijn geweest, was zoo groot dat men het zelfs onmogelijk moest achten. Doch zijn geduld en zijne liefde, die takken van één boom, heeft men verdacht gemaakt. De advokaat moest uit Breda worden verwijderd. Men heeft gezegd dat hij zijne moeder een trens in den mond stak, dit is volgens de natuurwetten onmogelijk. Het slaan met de zoo veel besproken kleer-

kloppers bestaat alleen in de verbeelding: geen der getuigen heeft dit met grond kunnen verklaren en geen zweem van beleediging is ontdekt. De lijderes zag in hare manie beesten en ter verwijdering daarvan maakte hij beweging voor hare oogen. Bloedsporen aan een der kleerkloppers kunnen niet door het gebruik daarvan ontstaan zijn, omdat een slag met zulk een voorwerp geen bloedige wond kan veroorzaken. Er is niet met doeken geslagen, maar die doeken dienden tot reiniging, want de zieke werd geenszins verwaarloosd. De watervrees maakte de vertooning van water reeds tot een voldoend middel van bedwang. Het ligchamelijk gebrek der moeder werd door hare dochter verzorgd; zulk eene verzorging moest hij toch niet op zich nemen! — Touwen en kettingen bestaan er niet en nergens heeft men die kunnen vinden, niettegenstaande men van de balken van den zolder tot het diepste van den kelder heeft doorzocht en zoo bespottelijk is geweest om alles wat los en vast was als preuves mede te nemen. Hij heeft dan ook een houten jok met ijzeren dragers bij zich (dat hij ook te voorschijn brengt) hetwelk men niet heeft durven overbrengen. — Bij het onderzoek was de dochter bezig met de moeder te verschoonen, die daardoor natuurlijk naakt was; toevallig was een hemd wat gescheurd, zoo dat zij een ander ging halen en om te voorkomen dat hare moeder zich verwijdert sluit zij de deur af. Nu komt haar onverwacht de justitie tegemoet, doch het is zeer natuurlijk dat zij zich verzet en weigert die bij de op dat oogenblik naakte vrouw toe te laten. Blijkens het proces verbaal dringt de justitie echter binnen en vindt de zieke geheel naakt. Deze verschrikt en roept haar zoon: dat was de eerste kreet der natuur. De woorden „ik zal stil zijn" bewijzen niets ten zijnen nadeele, want zij was zoodanig aan haren zoon gehecht dat zij buiten zijne tegenwoordigheid niet eten wilde en zelfs eene dienstbode zich eens in manskleederen heeft verkleed om haar tot eten te bewegen. De knippen zijn op de deuren der bedstede gemaakt omdat de zieke nu eens deze, dan gene deur wilde gesloten hebben. Lucht was in de ruime bedstede voldoende aanwezig, en bovendien kon de lijderes naar verkiezing er uit komen. De kleeding was die van iedere andere zieke in haar toestand en dat zij die verscheurde kon niemand helpen. Zij was volgens dr. Starck onherstelbaar, doch die nonnen, gesproten uit de heffe der maatschappij, schijnen het beter te weten en spreken van beterschap. Men wil echter geen onderzoek dulden. Bij hare kinderen at de zieke als van een koninklijke tafel en kreeg van alles het beste. Die nonnen hebben gezegd dat de zieke tegen hare kinderen was — de dochter heeft men niet vervolgd omdat zij geen advokaat is! — maar men moet de rede omkeeren en zeggen: de zieke hield niet van die zwarte nonnen. Een non heeft gezegd dat die vrouw van 72 jaren een goed gezigt had, en toch had zij een bril van eene honderdjarige noodig. De zieke heeft geschreven, maar het schrift was slecht, hetgeen van een 72jarige zenuwachtige oude vrouw niet te verwonderen is: doch een getuige zegt toch dat zij letter voor letter moest worden voorgezegd, hetgeen de voorgewende beterschap niet staaft.

Na nog eenigen tijd bij de verklaringen der zusters van barmhartigheid en andere getuigen te hebben stilgestaan, komt de beklaagde tot de slotsom dat er niets van het rampzalige proces overblijft, dan de kennelijke blijken van partijwoede, inkwisitiehaat en priesterdwang. In plaats van mishandeling, staat onvergelijkelijke zelfopoffering zijnerzijds boven allen twijfel, en toch beletten barbaarsche kannibalen hem en zijne zuster de oogen hunner moeder te sluiten. — De regtbank te Breda neemt in haar vonnis omstandigheden op, die in strijd zijn met het proces-verbaal: goede zorg toch en mishandeling kunnen te gelijkertijd niet zamengaan. In strijd met de wet heeft die regtbank zonder wettig bewijs een veroordeelend vonnis uitgesproken; zij heeft de mishandeling er bij de haren bijgesleept. De twee vereischten voor die kwalifikatie: het toebrengen van slagen en de moedwil, ontbreken. Aangezien de appellant de mishandeling zijner moeder ten stelligste ontkent maar zich van zijne liefde en zelfopoffering bewust is, verzoekt hij dat, bij aanname van het ten laste gelegde feit op grond der verklaringen van de getuigen à charge, nog nadere getuigen zullen mogen worden gehoord. Hij konkludeert tot ontslag van alle regtsvervolging en subsidiair tot vrijspraak met vergoeding der kosten van getuigen zoo in eersten aanleg als in hooger beroep.

Na deze konklusie volgt een adstruktie, waarbij de appellant doet uitkomen dat het lang leven der moeder, die een weduwen-pensioen genoot, in het belang der kinderen is en er alzoo geen toeleg heeft kunnen bestaan om dat leven door verwaarloozing te bekorten. Voorts drukt hij de hoop uit dat het hof het aantal regterlijke dwalingen niet zal willen vermeerderen, treedt vervolgens in eene beschuldiging zijner vroegere regters [waarbij de voorzitter hem verzoekt te eindigen], en sluit met de bede dat de God van liefde en barmhartigheid de uitspraak van deze regters zoo moge doen zijn dat zij zich niet aan eene onregtvaardige veroordeeling schuldig maken en hunne kinderen niet eenmaal hunne smarten verdubbelen zullen.

Bij de repliek zegt de prokureur-generaal niet in wederleggingen te zullen treden, daar al het gepleite slechts uit algemeene beschouwingen bestaat. Slechts enkele punten licht hij toe. Hij heeft niet gezegd dat de wet van 1841 de verpligting oplegt om krankzinnige bloedverwanten in een gesticht te doen opnemen; maar hij herhaalt, dat, zoo bloedverwanten de verpleging der aan hunne zorg toevertrouwde krankzinnigen in een gesticht, zelfs ten koste van het rijk, afslaan, zij dubbel strafbaar zijn zoo zij die krankzinnigen niet goed bejegenen. Het openbaar ministerie is volgens de wet ook bevoegd tusschenbeide te komen. — Er is veel gesproken over de moraliteit vooral der eerste getuige, doch deze staat niet alleen en de opvolgende getuigen zijn nog duidelijker. Men behoeft spreker ook de lessen van Seneca niet te herinneren, maar hij houdt vol dat losheid van zeden voor waarheidsliefde niet onvatbaar maakt. Dat de lijderes verschillende stukken heeft geschreven is waar, doch niet uit eigen beweging. Die op verschillende dagen door haar geteekende en door den beklaagde geschreven stukken zijn alle in gelijkluidende bewoordingen en in den zelfden vorm als de verklaringen van liefde en zelfopoffering welke in den mond des beklaagden bestorven liggen. Hij herhaalt dat in de verklaring van dr. Starck alleen gesproken wordt van den zielstoestand der moeder; doch er is niets gedaan tot leniging der ligchamelijke gebreken, want slechts één getuige heeft eenmaal een geneesheer in de woning gezien. Overigens meent de prokureur-generaal dat noch het hof noch hij bang behoeven te wezen, betreffende deze zaak, voor het oordeel des Allerhoogsten als zij eenmaal voor den regterstoel zullen staan. Hij persisteert bij zijne genomen konklusie.

De beklaagde zegt bij zijn dupliek dat hij zelf in staat was, volgens de wet, de pligten jegens zijne moeder te vervullen en dat hij zelfs meer dan zijn pligt heeft gedaan. Hij bespreekt in het kort nog de moraliteit der getuigen en de tegenstrijdigheid in sommige verklaringen, die zelfs bij den president volgens hem een indruk als verdacht van valschheid hebben achtergelaten. De verpleging van ligchamelijke gebreken is zijns inziens niet verpligtend. Ook hij persisteert bij hetgeen hij naar geweten en pligt en met het oog op God heeft gepleit.

De uitspraak is bepaald op a. s. woensdag te 11 ure.

Ook bij deze zitting was een talrijk publiek tegenwoordig.

Gisteren heeft de arrondissements regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak van A. Cammaert, te St. Anna ter Muiden, beklaagd van het arglistig wegnemen en zich toeeigenen van gelden ten nadeele van een ingezetene van Zuidzande, waarvan wij in ons nommer van jl. zaturdag melding hebben gemaakt. — De regtbank heeft het feit als bewezen aangenomen, dat de beklaagde bij het voldoen eener rekening van f 49,10 het bedrag dier gelden op de tafel gelegd en nadat zijne rekening was gekwiteerd weder tot zich genomen heeft, welk feit moet worden gekwalificeerd: eenvoudige diefstal. Zij heeft den beklaagde veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en in de kosten.

Gemengde berigten.

Te Manchester is eene letterkundige merkwaardigheid in het licht verschenen, namelijk eene predikatie, welke niets dan woorden van één lettergreep bevat. De vervaardiger er van wil daardoor het bewijs leveren dat men geene groote woorden behoeft om aan de volken de verhevenste waarheden begrijpelijk te maken.

— De Zwolsche courant zegt, dat Z. M. een bezoek heeft gebragt aan de heerlijkheid den Cannenburgh, onder de gemeente Vaassen. Men verhaalt dat dit uitgestrekt riddergoed, eens het verblijf van den vermaarden Maarten van Rossum, door den baron d'Isendoorn à Blois aan den prins van Oranje ten geschenke is aangeboden, onder voorwaarde dat jaarlijks eene aanzienlijke som worde uitgekeerd voor de armen van Vaassen, dat sinds vele jaren eene buitengewone liefdadigheid ondervonden. De heerlijkheid die millioenen waard wordt geschat, grenst aan het park van het vorstelijk Loo.

— Adeline Patti is door den direkteur der italiaansche opera te Londen voor het volgende saizoen geëngageerd, voor 120 p. st. per voorstelling.

— Men schrijft uit Parijs dat dezer dagen bij een der aanzienlijkste bankiers te dier stede russische banknoten ter verwisseling zijn aangeboden, blijkbaar afkomstig van den te Warschau door beambten der bank gepleegden diefstal, ten bedrage van dertig millioen gulden; de nommers toch kwamen voor op de door het russische goevernement gepubliceerde lijst. De bankier heeft de inwisseling geweigerd, maar was te groot vriend van de polen om den houder — vermoedelijk een der dieven of iemand die met deze in verband staat — aan de justitie te willen overleveren. Hij heeft hem laten gaan en deze zal dus wel denkelijk in een der overige europesche hoofdsteden de inwisseling beproeven.

— Dezer dagen is gemeld, dat de aartshertog Maximiliaan van Este de gravin van Chambord tot universele erfgename van zijn vermogen heeft gemaakt, hetwelk, na aftrek der legaten, op 75 a 100 millioen fl. wordt begroot. Daaruit is het plan ontstaan van een huwelijk tusschen de aartshertogin Theresia, eenige dochter van den prins Ferdinand van Este, en den oudste zoon der hertogin van Parma. Ten einde zoo doende de belangrijke bezittingen van het huis van Este en den oudsten tak der Bourbons te vereenigen. Men weet namelijk dat noch de graaf van Chambord, noch de hertog van Modena kinderen hebben. Het fortuin van den eerste zal alzoo op zijne neven, de kinderen der hertogin van Parma overgaan, terwijl de bezittingen van den laatste aan de gravin ten deel vallen. Het jonge paar zal in het bezit van een fortuin van ongeveer 200 millioen komen.

— Uit Bergen op Zoom wordt gemeld: Ofschoon in vergelijking met andere plaatsen van ons land de prijs van het gas hier niet hoog was en slechts 15 cent per kubieke el bedroeg, hebben nogtans de ondernemers, met het oog op de konkurrentie van de petroleum, den prijs uit eigen beweging met 2½ cent verminderd, en alzoo gesteld op 12½ cent de kubieke el.

— De jeneverstokerijen te Schiedam kunnen jaarlijks ongeveer 9½ millioen ned. ponden gist produceren, eene waarde vertegenwoordigende van bijna drie millioen gulden, terwijl de verwerking van dat artikel, alvorens het tot verzending geschikt is, nog eene uitgave eischt van plus minus f 175,000 en de transport-kosten, alleen van de kwantiteit die naar Engeland wordt verzonden, ruim 1½ ton gouds bedragen.

Burgerlijke stand.

MIDDELBURG. Eerste huwelijksafkondiging den 21 junij. P. van der Plaat, jm. 23 j. met S. C. Degens, jd. 26 j. W. H. Gravenstein, weduwn. 27 j. met J. A. Akkerman, jd. 20 j. A. A. Nonhebel, jm. 29 j. met E. M. P. Sierk, jd. 26 j. J. C. Agthoven, jm. 27 j. met C. W. E. Wolf, jd. 35 j. A. Bakker, jm. 20 j. met P. Antheunisse, jd. 18 j.

(Van 13 tot 20 junij.)

VLISSINGEN. Bevallen: C. Kokelaar, geb. Bouwens, d. J. J. Murre, geb. van der Weijde, z. L. Koops, geb. Torré, z. C. Tormo, geb. Adamse, d. J. de Mijttenaere, geb. Lagaaij, d. (doodgeb.)

Overleden: C. Kaan, man van M. Mulder, 46 j. A. D. Raff, man van A. de Bok, 25 j. M. Swenne, weduwn. van F. Jansen, 74 j. J. van Hooven, man van C. A. Brendonk, 60 j. L. C. M. Toebaerts, z. 6 w.

GOES. Gehuwd: J. de Schutter, jm. 25 j. met P. Verplakke, jd. 19 j. G. Verheule, jm. 27 j. met P. Nonnekens, d. 20 jaren.

Bevallen: A. Clement, geb. Verstelle, z. C. G. Schouwenburg, geb. Stokmans, z. J. M. van de Velde, geb. van der Maas, z. L. van de Velde, geb. Schippers, d. G. Frank, geb. Boom, d. P. W. Janssen, geb. Kakebeeke, d.

Overleden: L. Groenendijk, man van J. Hoelands, 31 j. C. P. Fait, d. 1 j. L. P. Overdorp, vrouw van F. Behage, 57 j. T. Oosterdag, wed. van C. Govers, 52 j.

ZIERIKZEE. Gehuwd: J. J. Ceulen, jm. 32 j. met A. P. Smits, jd. 27 j. P. L. Leunis, jm. 22 j. met P. D. Arends, jd. 26 j. M. Berkhoudt, jm. 24 j. met D. Blok, jd. 20 j. J. K. L. Geij van Pittius, jm. 33 j. met R. E. Isebree Moens, jd. 21 j.

Bevallen: R. Frenk, geb. Frenk, z. J. H. Leeuwe, geb. de Wit, z. J. C. Kooijman, geb. van Oorschot, z. E. J. van Popering, geb. Lokker, z. A. J. Kenens, geb. Schouten, d.

Overleden: F. Speet, d. 2½ j. D. Buijze, weduwn. van M. C. Landsknegt, 60 j. J. van den Ende, man van A. Fondse, 48 j. S. H. van Krieken, man van M. v. d. Valk, 35 j.

Thermometerstand.

24 junij 's av. 11 u. 70 gr.
25 „ 's morg. 7 u. 65 „ 's midd. 1 u. 68 „ 's av. 11 u. 62 gr.
26 „ 's morg. 7 u. 62 „ 's midd. 1 u. 73 gr.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Terwijl reeds sedert eenige dagen in Frankrijk eene kabinets-verandering nabij werd geacht, heeft de Moniteur aan allen twijfel een einde gemaakt door de volgende wijzigingen in het ministerie mede te deelen:

De heer Billault, minister zonder portefeuille, is benoemd tot minister van staat, ter vervanging van graaf Walewski;

De heer Baroche, president van den staatsraad, is benoemd tot minister van justitie en eeredienst, ter vervanging van den heer Delangle;

De heer Boudet, sektie-voorzitter van den staatsraad, is benoemd tot minister van binnenlandsche zaken, ter vervanging van den graaf de Persigny;

De heer Duruy, inspekteur-generaal van openbaar onderwijs, is benoemd tot hoofd van dit departement in de plaats van den heer Rouland.

De heer Behic, oud lid van den staatsraad, is tot minister van landbouw, koophandel en openbare werken benoemd, ter vervanging van den heer Rouher, die minister-president van den staatsraad is geworden in de plaats van den heer Baroche.

Bij het keizerlijk besluit dezer benoemingen wordt verder bepaald dat de werkzaamheden, tot dus verre aan de ministers zonder portefeuille opgedragen, voortaan tot de attributen van den minister van staat zullen behooren, terwijl een gedeelte der werkzaamheden van dit ministerie zal worden overgedragen op de departementen van het huis des keizers en van openbaar onderwijs. Overigens wordt nog bepaald dat de administratie der afdeeling eeredienst voortaan zal behooren tot het ministerie van justitie.

De groote vraag is nu of deze wijziging in het kabinet als het sein moet geacht worden tot eene wijziging in de politiek des keizers, dan wel of men de verwijdering der vijf leden van het ministerie enkel en alleen moet toeschrijven aan de omstandigheid dat juist deze in de verkiezingen een rol hebben gespeeld en in de oogen van Napoleon III nu verantwoordelijk zijn voor de nederlaag der regering, of in allen gevalle na den ongelukkigen uitslag hunner pogingen moeijelijk aan het bestuur konden blijven.

De fransche dagbladen-bewaren in het algemeen over deze kabinetsverandering nog het stilzwijgen en slechts enkele onderstellingen worden gewaagd, welke echter geen den minsten grond bezitten. Onder de warmste verdedigers eener krachtige interventie in de poolsche aangelegenheden, zijn er die thans in Walewski den toekomstigen franschen ambassadeur bij het russische hof zien; volgens anderen zal de heer de Persigny weldra met eene zending naar St. Petersburg vertrekken.

Meer en meer blijkt het thans dat de russische regering de overtuiging erlangt dat van de zijde der drie mogendheden, welke met haar over de poolsche aangelegenheden in onderhandeling zijn getreden, geen oorlogsverklaring te duchten valt, ten gevolge waarvan men dan ook weinig hoop blijft koesteren op een gunstig antwoord van Rusland op de thans te St. Petersburg aangenomene notas van Oostenrijk, Frankrijk en Engeland. Het orgaan van lord Palmerston, The morning post, bevat met het oog hierop een artikel strekkende ten betooge dat de russische regering toch niet al te zeer moeten rekenen op het behoud des vredes, daar de volkswil in Engeland het goevernement zelfs tegen zijn bepalden zin kan dwingen om tot eene gewapende interventie over te gaan.

Wij hebben dezer dagen op de omstandigheid gewezen dat de troonrede, waarmede de zittingen van den oostenrijkschen Reichsrath geopend zijn, de poolsche kwestie geheel onaangeroerd liet. Thans zijn de ontwerp-adressen

der beide kamers in antwoord op die troonrede bekend geworden en daarin wordt de poolsche kwestie besproken op eene wijze welke van ongeveinsde sympathie voor deze natie getuigt. Overigens wordt in deze ontwerp-adressen aangedrongen op eene hervorming van den Duitschen bond.

Eene depeche uit Rome berigt dat de fransche gendarmerie de beruchte rooverhoofdlieden Tristany en Stramenga in hechtenis heeft genomen, waaruit blijkt dat het den franschen bevelhebber aldaar ernst is om de rooverijen met kracht tegen te gaan.

ZEETIJDINGEN.

Woensdag morgen is van de reede van Vlissingen naar Java vertrokken het barkschip *Walcheren*, gezagv. D. H. van der Heijde.

Heden morgen is van het Nieuwediep naar Java vertrokken het barkschip *Regina Maris*, gezagv. S. Ouwehand.

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 26 junij. Tarwe en gerst onveranderd. Raapolie op zes weken f 40¼. Lijnolie op zes weken f 47.

DORDRECHT 25 junij. De handel was heden slap. Tarwe, rogge, gerst en haver bleven onveranderd, erwten en boonen prijshoudend. Koolzaad was 20 cent lager.

OOSTBURG 24 junij. De aanvoer van granen was heden niet groot en er bestond geen andere vraag dan voor de beste kwaliteiten en tegen lagere prijzen; houders konden moeijelijk tot verlaging besluiten en er ging alzoo weinig om. De notering werd geboden en eenige partijtjes daarvoor afgedaan. Tarwe f 10.50 a f 10 25. gemeenere f 10 a f 9.50. Rogge f 7,30 a f 7. Wintergerst f 6.20 a f 5.25. Zomer dito f 5,70 a f 5,50. Haver f 3,50 a f 3,10. Paardenboonen f 6,20 a f 5.90.

MIDDELBURG 25 junij. Bij voortduring komt er uit onze naburige eilanden weinig graan ter markt, en ook wordt er van den landman uit Walcheren weinig geveild, doch van de zolders waren er heden puike partijen walchersche tarwe en dito walchersche en zeeuwsche paardenboonen, als ook goed kokende walchersche groene erwten ter veil, doch daarin ging niets om, daar de vraag van de bakkerijen zeer beperkt, en voor uitvoer geen vraag was. Er werd heden betaald voor: puike zeeuwsche tarwe f 10.25, gewone f10. Jarige walchersche tarwe hield men te vergeefsch op f 10.50 vast. Puike nieuwe walchersche tarwe f 11 en f 10 75 gehouden, doch koopers boden slechts f 10.75 en f 10,50 gewone en mindere f 10,25. Puike zeeuwsche rogge f 7,60 a f 7,50. Puike zware zeeuwsche wintergerst niet geveild. Puike zeeuwsche zomergerst f 5,50 a f 5.30. Puike walchersche witteboonen werden op f 8.75 gehouden men bood f 8.50 a f 8,25 de mud, dito bruineboonen f 9.75 a f 9.50. Puike walchersche paardenboonen f 6,75 a f 6.50. Puike walchersche kook-erwten hield men op f 8,50 de mud. Zeeuwsche paardenboonen waren alleen van den zolder ter veil, doch werden na koopers keuze te hoog gehouden, dito erwten niet getoond.

Raapolie f 50. Patentolie f 52. Lijnolie f 50, per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager.

GEMIDDELDE MARKTPRIJZEN.

Middenprijzen van bakbare tarwe f 10,25 en rogge f 7.40. Aardappelen (nieuwe) f 3,50 a f 4,— per ned. mud. Versche boter f 0,72 a f 0,80 per ned. pond.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 26 junij.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	—
	dito dito dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	147⅝
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	—
Rusland.	Obligatiën 1798/1816	5	„	101½
	Certifik. Hope & co.	4	„	78¼
	Oblig. dito 1855, 6de serie	5	„	89¾
	dito dito Leening 1860.	4½	„	91½
	Certifikaten	6	„	54⅝
	Aand. spoorweg		„	203½
Polen.	Schatkistobligatiën	4	„	76
Oostenrijk.	Obligatien metalliek	5	„	63⅝
	dito 1847/1852	2½	„	32½
	dito rente Amsterdam	5	„	84
	dito nationale	5	„	67⅝
	Bank aktiën	3	„	—
Italië.	Leening 1861	5	„	—
Spanje.	Obligatiën (binnenlandsche)	3	„	51¼
	dito 3 thans	2	„	—
	Amortisable schuld		„	—
Portugal.	Obligatiën 1853	3	„	47⅝
	dito 1856—1862	3	„	47¼
Griekenl.	dito (blaauwe)	5	„	32
Vereen.Stat.	dito (1874)	5	„	67¾
Mexiko.	dito	3	„	34¼
Grenada.	dito (afgestempeld)	4½	„	15¼
Venezuela.	dito	2	„	24

ADVERTENTIËN.

VIJF-EN-TWINTIGJARIGE ECHTVEREENIGING

van

HENDRIK PAAP

EN

JOHANNA THEODORA HUTCHISON.

DE VERZEKERINGS-BANK „KOSMOS"

TE ZEYST,

goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten van den 23 Februarij en 17 Julij 1862,

MET EEN GRONDKAPITAAL VAN f 1,800,000,

neemt op zich het aangaan van alle **Levens-, Overlevings-, Uitzet-, Rente- en Begrafenis-Geldverzekeringen**, en biedt voortdurend de gelegenheid aan tot inschrijving in hare **Overlevingskassen voor Kinderen**, zoo wel van vroegere geboortejaren als van het jaar 1863.

Nadere inlichtingen te bekomen ten haren Kantore, en voor

***Middelburg*, bij den Heer A. E. VERWIJS, St. Pieterstraat.**

Heden overleed, in den ouderdom van 61 jaren, na een langdurig, allersmartelijkst, maar hoogst geduldig lijden, mijne geliefde Moeder, Mevrouw J. A. CLEMENT, Wed. van den WelEd. Gestr. Heer J. W. SCHOEMAKER.

Middelburg, Hare diep bedroefde Dochter,
den 26 Junij 1863. H. J. W. SCHOEMAKER.

Eenige kennisgeving.

SPAARBANK.

Het BESTUUR der Spaarbank, te Middelburg maakt bekend dat door hetzelve, gedurende de maand Julij 1863, des Woensdags van iedere week, op de gewone plaats, van één tot twee ure des namiddags, tegen aanteekening op de Inlegboekjes, zal worden gevaceerd tot uitbetaling der Intressen over de eerste helft van 1863; zullende de niet afgehaalde Renten na verloop der maand Julij als Kapitaal worden bijgeboekt.

Middelburg, 26 Junij 1863.

P. DUMON TAK, Voorzitter.
HUBERTUS BEKKER, Secret.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Veiling te Amsterdam,

op Woensdag den 15 Julij 1863, van ongeveer:

28000	Kranjangs JAVA SUIKER, liggende aldaar,	
32000	„ „ „ „	te Rotterdam,
1200	„ „ „ „	Schiedam,
2300	„ „ „ „	Dordrecht,
2500	„ „ „ „	Middelburg.

Amsterdam, 25 Junij 1863.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op Dingsdag 30 Junij 1863, des avonds ten zeven ure precies, in het HOTEL DE COMMERCE te **Vlissingen**, in het openbaar presenteren te verkoopen, eerst afzonderlijk en daarna te zamen:

1. **EEN HUIS EN ERF** te Vlissingen, in de Breewaterstraat, wijk D no. 119, sectie E no. 826, Grondlasten f 15,37; en
2. **EEN DITO** naast het voorgaande, wijk D no. 120, sectie E no. 825, Grondlasten f 11,95.

Daags te voren te bezigtigen.

Informatien ten Kantore van genoemden Notaris.

VERKOOPING aan de **BANK van LEENING** te MIDDELBURG, op Woensdag den 1 Julij 1863, des voormiddags ten 10 ure, tegen dadelijke betaling.

Op Maandag te voren, van 10 tot 2 ure, voor een ieder te bezigtigen, Ingang Heerenstraat.

PRIJSCOURANT DER CHOCOLAAD

VAN

C. PILAAR & ZOON, te Goes,

No. 4.	f 1,60	het Pakje van zestien Koekjes.		
„ 5.	„ 1,40	„ „ „ „		
„ 6.	„ 1,20	„ „ „ „		
„ 7.	„ 1,00	„ „ „ „		
„ 8.	„ 0,80	„ „ „ „		

Poeder-Chocolaad. No. 1.	heele fleschen	f 1,45.	
„ „ „	halve dito	„ 0,75.	
„ „ No. 2.	heele fleschen	„ 1,25.	
„ „ „	halve dito	„ 0,65.	

Verkrijgbaar bij Mejuffrouw J. C. SCHOUTEN, KOK, in de Korte Sint-Pieterstraat, F no. 19, te Middelburg.

SUPRA FIJNE NIZZA OLIJF-OLIE.

Bovenstaande **OLIE**, welke zich door hare uitmuntende eigenschappen bijzonder aanbeveelt, als zijnde ZACHT, ZOET VAN SMAAK, ZONDER REUK, BLANK en HELDER, en overtreffende daarom in vele opzigten de Genua Olijf-Olie, is alleen verkrijgbaar gesteld bij de volgende Heeren Depôthouders:

A. STERK, te Goes, à 75 cent de Flesch.
WED. J. S. BREDERIKS, te Middelburg, en
J. HARDER, te Vlissingen, à 80 cent de Flesch, van wege de Belasting.

Aanvrage om Depôt in de Provincie Zeeland, franco, bij den Heer J. VAN HARREVELD, Zijlweg te Haarlem.

Bij den ondergeteekende zijn wederom te bekomen

ZEESTEEDEN,

[illegible]

---

kregen. Bij groote partijen tot een zeer civielen prijs. Kunnen ook in havens aan de Schelde geleverd worden.

Arnemuiden, 26 Junij 1863. JAN DE NOOIJER.

De gerenommeerde C. BECKER'S BALANSEN EN BASCULES uitsluitend vervaardigd wordende en te bekomen in de Fabriek van Wis- en Natuurkundige Instrumenten van BECKER & BUDDINGH, te Arnhem, zijn o. a. mede verkrijgbaar bij den Heer ANT. VAN DEN BROECKE, te Middelburg.

Twee Knechts, kunnende Timmeren en Metselen, benoodigd bij J. JAKOBSEN, te Meliskerke.

J. V. SCHATTENKERK, te Doesborgh, geeft uit:

LEEKENMIJMERING DOOR VIVAX.

Prijs f — 25.

»De Hervormde Kerk is in verval.«

Te *'s Gravenhage* bij T. C. B. TEN HAGE, verschijnt 's wekelijks sedert 1857 het **ADVERTENTIEBLAD van VERKOOPINGEN**, waarin worden opgenomen **ADVERTENTIËN** van VERKOOPINGEN, VERHURINGEN, VERPACHTINGEN, AANBESTEDINGEN, AANGEBODENE en AANGEVRAAGDE KAPITALEN en van gemengden inhoud. De vele duizende Lezers van dit Blad geven een hooge waarde aan de **Advertentiën**, en maken het onmisbaar voor Aannemers, Fabriekanten, Grondeigenaars, Houtkoopers, Kapitalisten, Kooplieden, Landbouwers, Steenbakkers, Timmerlieden enz. — Prijs der Advertentiën 15 cent per regel; abonnement per 3 maanden f 2, per jaar, beginnende met iedere maand, f 5, bij vooruitbetaling. Geabonneerden ontvangen gratis een doelmatigen **Gids der Middelen van Vervoer.**

A LA BELLE VUE, Groote Abeele,

MUZIEK van het Korps Hoornblazers van het 2de Regement Infanterie, onder directie van den Heer KORN, op Zondag den 28 Junij 1863, des avonds ten 6 ure.

SCHUTTERSHOF : DE EDELE HANDBOOG.

CONCERT, te geven door H. J. C. KUYPERS, met medewerking van het Korps Muziekanten der dienstdoende Schutterij, op Donderdag 2 Julij 1863, aanvangende ten half 8 ure. Entrée 49 cent de persoon.

MIDDELBURGSCHE

MAATSCHAPPIJ VAN STOOMVAART.

DAGELIJKSCHE DIENST OP MIDDELBURG, ROTTERDAM,

EN DAAR TUSSCHEN GELEGEN PLAATSEN.

RETOURBILJETTEN

tegen verminderde Vrachtprijzen verkrijgbaar, van den 1sten Julij tot en met den 24sten Augustus 1863 en geldig tot den laatsten dier maand.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten der Maatschappij, te Middelburg, Rotterdam, Dordrecht, Zierikzee, Goes en Zijpe.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Junij—Julij.

VAN MIDDELBURG				VAN ROTTERDAM			
Zaturdag	27	's morg.	7,30	Zaturdag	27	's midd.	12 ure.
Zondag	28	„	9 ure.	Zondag	28	namidd.	2
Maandag	29	„	10	Maandag	29	's morg.	6
Dingsdag	30	„	11	Dingsdag	30	„	8
Woensdag	1	„	11,30	Woensdag	1	„	8,30
Donderdag	2	's midd.	12	Donderdag	2	„	8,30
Vrijdag	3	's morg.	6	Vrijdag	3	„	10,30
Zaturdag	4	„	6	Zaturdag	4	„	10,30
Zondag	5	„	6	Zondag	5	„	10,30
Maandag	6	„	7	Maandag	6	„	10,30
Dingsdag	7	„	5	Dingsdag	7	„	10,30
Woensdag	8	„	6	Woensdag	8	's midd.	12
Donderdag	9	„	6	Donderdag	9	„	2
Vrijdag	10	„	7	Vrijdag	10	„	2

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.